

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၚ်

မၤနီၚ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပှၤ

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်

လၢအီၣ်ကူး ၂၉သီ, ၂၀၁၆ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢၢ်နီၢ်ဂံၢ်-16-6-NB1

ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ်တၢ်ကထီၣ်သးခံၤ ကထီၣ်သးဖဲ မုၢ်တြီၤ ဒီး ချၢၣ်လွံၤထုၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်, လၢမးရှး ဒီး လၢအုၣ်ဖျၢၣ် ၂၀၁၆နံၣ်

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျုးအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ်တၢ်ကထီၣ်သးခံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကထီၣ်သးတၢ် တခါ ကထီၣ်သးဖဲ လၢမးရှး ၂၀၁၆နံၣ် ဖဲ ဇွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢၣ်ပှၤ ဒီး တၢ်ကထီၣ်သးအဂၤတ ခါ ကထီၣ်သးဖဲ လၢအုၣ်ဖျၢၣ် ၂၀၁၆နံၣ် ဖဲ မူကီၢ်ဆၣ် ချၢၣ်လွံၤထုၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.¹

ဖဲလၢမးရှး ၁၆သီ ၂၀၁၆နံၣ်အနံၤ ဂီၤခိ ၈ နၢ်ရံၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, c--- သဝီဖိ လၢအမံၤမ့ၢ် စီၤဘ--- သးနံၣ် ၄၂ နံၣ်တဂၤ ယီၤဘၣ်ဝဲ ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ်ဖဲအလုးလီၤပှၤ ဖဲ ခ--- တၢ်လီၤ, c--- သဝီ, ဖဲ ကတၢတံးကရူၚ် ဒီး လုဖိထုၣ်ကရူၚ် အဘၢၣ်စၢၤ, ဖဲ ဇွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထွဲတကပၤတူၢ် ကွံၣ်ဝဲဒၣ် ဒီး အကပၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်ဒီး ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ်အကုၤအခိတဖၣ် ဒီးအဝဲသးပှၤနီၣ်ကွံၣ်သးတဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ--- လဲၤမၤပျီဝဲအလုးဒီးအသကိးခံၤ ဘၣ်ဆၣ်သန့ကုၤ ထဲဒၣ်အဝဲတဂၤမၤယီၤဘၣ်ဝဲမ့ၣ်ပီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဘၣ်ဒိဒီးဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ်ဝဲအခါန့ၣ် ဘၣ်တၢ်လဲၤဆူၤ အီၤဆူ တၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲ ကမးမိၣ်ဝဲပှၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ကုၤ, မုၢ်လၢအဝဲတူၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိလၢဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၢ် နးနးကလဲၣ်အယီၤ အဝဲဘၣ်တၢ်ဆူအီၤဆူ ICRC (ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်ကဲတၢ်ဂီၤကမံတံၢ်) တၢ်ဆါဟံၣ်ဖဲ တီၤကလု ဝဲပှၤန့ၣ်လီၤ.

c--- သဝီသးပှၤ ဟ့ၣ်မၤစၢၤဝဲ စီၤဘ--- လၢ စုပယီၤ ၃၀၀,၀၀၀ ကူး လၢတၢ်လဲၤတၢ်ကူၤ ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအတၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စုၤအဂီၢ် ဖဲအဝဲလဲၤထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ--- ဘၣ်ဒီးကူဆါယါဘျါ သးဖဲ ICRC တၢ်ဆါဟံၣ်ယံၤဝဲတနွံန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲစံၣ်လီၤကွံၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်အခါန့ၣ် တၢ်ဆါဟံၣ်ဟ့ၣ်လီၤယုာ်အီၤဒီး ခိၣ်ဒိတကပၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကူၤအိၣ်ကူၤဆူအသဝီပှၤဒီး ဒီးကူဆါယါဘျါကူၤအတၢ်ပူၤလီၤလၢအတဘျါဒီးဘၣ်တဖၣ်

¹တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျုးအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤအီၤလၢ KHRG ဝဲၤဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢ အဟဲခိဖျိသးလၢလီၤကဝီၤပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိဖဲဖျၢၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ် လၢအဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအီၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲလီၤကဝီၤ ပှၤဂွံဝီခွဲး ယာ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်က မၤဂ့ၢ်ထီၣ် KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျိဖျါဖျါ အဂီၢ်ဒီး ဒီးသိး ကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် လီၤလီၤဒၣ်ဝဲဒီး သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤထံးခိတကပၤ အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ဒီး KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် လၢကတီၢ်ထီၣ် တၢ်ကစီၣ် လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် လၢပျီပူၤတဖၣ်ခဲလၢာ် ဖဲဘၣ်တၢ်မၤအီၤဒီးအကျိၤအကျဲအိၣ်ဝဲအသိးဝဲဒီး တၢ်ကျိၤထံးအီၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါကူၤ ပှၤလၢအ တူၢ်ဘၣ်တၢ်အဂၤအတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်မၤဘၢအဂ့ၢ်အကျိၤလၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၣ်ဖျါ လၢအဘူးအတၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤ ဖးလီၤဆူတၢ်ကစီၣ် အကလုာ် တၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ ဒီးအနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤ လၢအဘၣ်ထွဲလီၢ် သးတဖၣ်တခါစုာ်စုာ်အဂီၢ် ဝဲသးစူၤကွၢ်ဘၣ်လၢ KHRG တၢ်ကစီၣ် သန့တက့ၢ်.

လကသံသရာသရ်သရ်မုာ်လၢနူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ---မုာ်ပူၤလၢအထီၣ်ဖိန့ၣ်မၤတၢၤ ဇီးအဝဲအိၣ်ဝဲဇီးအမိ ၅ ဂၤန့ၣ် လီၤ. အဝဲတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲတၢ်မၤမုာ်ဝဲတၢ်မၤအိၣ်ဃုး ဇီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်မုာ်တကူတလၢ လၢအဟံၣ်ဖိယိဖိဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ် အဝဲမၤဒီးလဲအသးလၢတနံၤဂီၢ်တနံၤဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢအဝဲတူၢ်ဘၣ်ဝဲ ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤတၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအယိ အဟံၣ် ဖိယိဖိတဖၣ်ခဲအံၤဘၣ်သၢၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်လၢ KHRG လီၤကဝီၤပူၤမၤတၢ်ဖိတၢၤ ဖဲလၢမုာ် ၂၅ သီ ၂၀၁၆ နံၣ် ဖဲၤ--- သဝီ, လုဖိထံၣ် ကရူၢ်, နွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုာ်တြီၤကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤမုာ်ဝဲ စီၤဘ--- လၢအဘၣ်ဒီးဝဲဇီး ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤဖဲ အဝဲမၤပျီဝဲအယုးလၢပူၤအဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယိဖဲတၢ်ဒီးတၢ်ဂီၤအခါ ကသံသရာသရ်လၢအဖျိထီၣ်ကသံၣ် တၢ်မၤလိလၢအအိၣ်လၢသဝီပူၤတၢၤကူစါယါဘျါအိၣ်ဖဲ အဟဲက့ၢ်စံၣ်လီၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

ပူၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူ KHRG ပူၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိအအိၣ်လၢ ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤလၢ စီၤဘ--- ယီၤဘၣ်ဝဲ တဖျါအံၤ မုာ်ဝဲဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤလီၤလံၤ ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတသ့ၣ်ညါဝဲလၢ မုာ်သုးဖိၣ်စုကဝဲၤဖဲလဲၣ်တန့ၣ် ဇီး လီၤဝဲလဲၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုး, သုးခိးကီၢ်ဆၢ ဇီး ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုာ်ဒိၣ် (KNLA) သုးဖိတဖၣ် ဟူးဂဲၤဝဲ င--- သဝီဟီၣ်ကဝီၤပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤဆိကမိၣ်တယၢ်ဝဲလၢ ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤအိၣ်လၢ KNLA သုးဖိတဖၣ် ဖဲတၢ်ဘၣ်ကံၢ်ဂုာ်ဆၢကတီၢ် လၢအပညိၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးဖိတဖၣ်လၢ အန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤ ဖဲ လုဖိထံၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ လၢအမုာ် KNU တၢ်ပၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၢ် သဝီဖိတနီၤ အိၣ်ဒီးဝဲလၢတၢ်သးဒုဒုပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢအူၣ် ၂၆သီ ၂၀၁၆နံၣ်အပူၤ အ--- သဝီဖိ မိၤဆ--- လၢအမုာ် ပယီၤကလုာ်န့ၣ်ဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၂၅နံၣ်တၢၤ ဘၣ်ဒီးဝဲဇီး ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤ ဖဲအဝဲလဲၤလၢအကျိးယၢၤ လၢကယုထၢဟံၣ်ဖိဝဲ သ့ၣ်မုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၤဆ--- ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဆူ KHRG လီၤကဝီၤပူၤမၤတၢ်ဖိအအိၣ်လၢ ဖဲအဝဲလဲၤဒီးဝဲလုၣ်လၢကလဲၤလုသ့ၣ်မုာ် ဆူအကျိးပူၤအခါန့ၣ် အလုၣ်ပၣ် တကပၤဘၣ်ထံးဝဲဇီး ဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤဖဲ ဟ---တၢ်လီၤ လၢအမုာ်ဝဲပူၤတၢ်လီၤတတိၤလၢအစီၤစုၤလိာ်သးဇီး အ--- သဝီကအိၣ်ဝဲတမံးလးယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ဒီးဝဲဇီးဟီၣ်လၢမုာ်ပီၤအက့ၢ်အခီ တစံးတက့ၢ်ဖဲအခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အကျိၢ်တဒု စ့ၢ်ကိးဘၣ်ဒီး ဇီး အလုၣ်ပၣ်တကပၤဟးဂီၤကွဲာ်ဝဲ ခိဖျိလၢမုာ်ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးအီၤလၢ KHRG လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဖဲလၢမုၤ ၁၀သီ, ၂၀၁၆နံၣ်အနံၤ ဖဲအ--- သဝီ, မူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတၢ်တဘျီန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါဖဲ မိၤဆ---, လၢအခီၣ်ဘၣ်ဒီးဟီၣ်လၢ မ့ၣ်ပီၤ အက့ၢ် ဖဲအဘဲကလဲၤယုၤသ့ၣ်မ့ၣ်လၢပုၤလၢအဘူးဒီးအကျိးအခါ အလုၣ်ပၣ်ဘၣ်ထံးဒီးဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤ လၢကျဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအဂၤတဘျီ မ့ၢ်ဖဲ မိၤဆ---အကျိၢ်တဖုလၢ အဘၣ်ဒီးဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤအက့ၢ် ဒီး ကျိၢ်အံၤတၢ်ကူ ဆါယါဘျီအီၤဘူးကဘျီ လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

မိၤဆ--- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ, ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤအံၤ တၢ်ဒီးလီၤအီၤသီဒီး ဒီး အဘဲဆိကမိၣ်တယၢ်ဝဲလၢ KNLA သုးဒု (၁) ဒီးလီၤဝဲန့ၣ် လီၤ. အဘဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢလီၤကဝီၤ KNU ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်တြီယာ်ဝဲလၢ ပုၤတဘၣ်မၤသ့ၣ်ဖဲ ပုၤအဘဲန့ၣ်အပူၤဘၣ်. အယိသတးဒီး အဘဲသ့ၣ်ဒီးလီၤဝဲ ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤလၢ ကဟ့ၣ်ပလီၤဝဲ ပုၤသုတလဲၤမၤသ့ၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အဘဲဟံၣ်ဖျါထီၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ KNU ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် လဲၤဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ အ--- သဝီဖိတဖၣ်လၢ တဘၣ် လဲၤတလၢကွံာ်ဝဲ ဟ--- ထံကျိ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢ အဘၣ်ဒီးဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢ အဘဲအကျိးအိၣ်လၢ ဟ---ထံကျိအချၢ ဒီး အဘဲလဲၤဝဲလၢ ကလဲၤမၤတၢ်လၢအကျိးပူၤ ဒီး ယုၤသ့ၣ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဘဲဟံၣ်ဖျါထီၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ ဖဲတၢ်လီၤလၢ အလုၣ်ဘၣ်ထံးဒီး ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤ န့ၣ် အဘဲတထံၣ်ဝဲတၢ်ပနီၣ်လၢအဟံၣ်ပနီၣ်ယၢ် ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤအိၣ်အလီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးဒီးဖဲ အလုၣ်ဘၣ်ထံးဒီး ဟီၣ်လၢမ့ၣ် ပီၤဒီးဘၣ်အခါန့ၣ် အဘဲထံၣ်ဝဲသ့ၣ်ထူၣ်ဖိဆံးတဖၣ်တၢ်ကူကံာ် လီၤအီၤဒီး အိၣ်ဝဲဖဲကျဲပူၤ ဘၣ်ဆၣ် အဘဲတဆိမိၣ်ဝဲ လၢအကမ့ၢ် ဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤတၢ်ပနီၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢပုၤလီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ် ညီၣ်န့ၣ်လဲၤကျိဝဲသ့ၣ်ဖဲပုၤအံၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်ဝဲအလီၢ်ခံန့ၣ်, လီၢ်ကဝီၤ ပဒိၣ်သုး ဒီး KNLA ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဟဲဝဲဆူသဝီပူၤဒီး သံကွၢ်သံဒီးဝဲ မိၤဆ--- ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤ KNU ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်သံကွၢ်အီၤလၢ ဘၣ်မနုၤယိလၢ အဘဲလဲၤ ဆူတၢ်လီၤလၢ အဘဲဘၣ်တၢ်တဲအီၤလၢတဘၣ်လဲၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လဲၣ် ဒီး အဘဲစံးဆၢဝဲလၢ ခီဖျိလၢ အဘဲလိၣ်ဘၣ်ဝဲ သ့ၣ်မ့ၣ်အယိ အဘဲလဲၤ ဝဲလၢကလဲၤယုၤသ့ၣ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. KNU ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တဲစ့ၢ်ကိးအီၤလၢ ခီဖျိလၢ အသ့ၣ်ညါဝဲဒီးလဲၤဝဲအယိ အကဘၣ်တူၢ်ဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. KNU ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်သံကွၢ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢ မ့ၢ်အဘဲမၤတၢ်အံၤလၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ် ကမၣ်လိၣ်သးလၢ ပဒိၣ်သုး ဒီး KNU အကျိခီခါ. မိၤဆ--- အံၤတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢ KNLA အအိၣ်နီတမံၤဘၣ်. အဘဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သဝီဖဲ အ--- သဝီပူၤတဖၣ် လဲၤယုၤအိၣ်တၢ်တဲဒီးတၢ်လၢန့ၣ် ဒီး သ့ၣ်မ့ၣ်တဖၣ်ဖဲပုၤအံၤ ဘၣ်ဆၣ် ဖဲအဘဲဘၣ်ဒီးဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပီၤဝဲအလီၢ်ခံန့ၣ် ပုၤလဲၤလၢတၢ်လီၤဝဲန့ၣ်တဘျီလၢ နီတဂၤဘၣ်.

Kler Lwee Htoo (Nyaunglebin) District

Karen Human Rights Group (KHRG)